

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Освітня програма	36965 Філологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36965
Назва ОП	Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Корольов Ігор Русланович, Фенюк Леся Богданівна, Вірченко Тетяна Ігорівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	14.06.2021 р. – 16.06.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/accredit/akredit_OP/PhD/vidomist_pro_samocinuvannya_035_Filologiya.pdf
Програма візиту експертної групи	http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/accredit/akredit_OP/PhD/programa_vizytu_035_Filologiya.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Підготовка аспірантів в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова має давню історію. Тож при розробці ОНП (у частині виконання наукового дослідження) проєктна група врахувала свої найкращі практики, досвід співпраці зі своїми випускниками тощо. В Одеському регіоні, зі слів гаранта, цінують практикоорієнтований підхід при підготовці фахівців, тому розробники мали на меті запланувати формування тих компетентностей, які допоможуть фахівцям бути успішними на ринку праці. Перша редакція ОНП була розроблена в 2016 році. За три останні роки в закладі відбувається суттєве оновлення нормативних документів, починає дієво функціонувати Центр забезпечення якості освіти, що, на думку ЕГ, спричинює перегляд ОНП. І хоча це нова редакція ОНП-2016, ЕГ помітило, що ставлення гаранта, НПП, здобувачів освіти до неї більш свідоме й відповідальне, ніж до редакції 2016. За два місяці до акредитації відбулась зміна гаранта. Варто відзначити, що і І. Колегаєва, і Т. Ковалевська сповідують спільні цінності щодо реалізації ОНП, тож зміна гаранта не позначилась ні на якості ОНП, ні на процедурі акредитації. Своєрідним є підхід ЗВО щодо розуміння унікальності програми. Колеги переконані, що залученість до реалізації ОНП НПП двох потужних факультетів є неповторним досвідом в Україні. ЕГ сумнівається в цій тезі і радить колегам звернути увагу на програму Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Врешті, унікальність першочергово має визначати зміст освіти. Здебільшого ОНП не має виразних сильних сторін, але її реалізація відбувається без порушення законодавства і відповідно до чинних документів ЗВО.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильні сторони. Науковий досвід НПП, що спричинив підстави для започаткування ОНП: 1) функціонування Одеської лінгвістичної школи; 2) щорічний вихід колективної монографії, у якій презентовано здобутки вчених. Позитивні практики. На етапі планування ОНП: 1) міждисциплінарні ОК. На етапі реалізації ОНП: 1) системна робота в ЗВО щодо: 1.1) наявності безоплатного видання для публікацій результатів наукових досліджень; 1.2) діяльності з оцифрування фондів бібліотеки. 2) Діяльність НПП задля забезпечення наукового складника підготовки здобувачів: 2.1) кореляція тем досліджень здобувачів із вибором ОК; 2.2) відповідальне ставлення головних редакторів фахових видань до змісту номеру тощо.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ виявила слабкі сторони на етапах планування та реалізації ОНП. На етапі планування ОНП, а також його текстального оформлення: 1) при аналізі досвіду реалізації філологічних ОНП для 3 (освітньо-наукового рівня), при співпраці зі стейкхолдерами до уваги не бралися цілі ОНП та ПРН; 2) у текст ОНП розподіл ОК вказаний за роками, а не семестрами; 3) відсутність прозорості логічної-структурної схеми ОНП. На етапі реалізації: 1) аналіз РПНД засвідчує відсутність регулярного перегляду та оновлення змісту освіти; 2) слабка, майже відсутня, практика залучення до аудиторної роботи фахівців у галузі та професіоналів-практиків, які не працюють в ОНУ ім. І. І. Мечникова і не забезпечують обов'язкові і вибіркові ОК за ОНП 035 «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти; 3) відсутність практик визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності; 4) до перегляду змісту освіти не залучені стейкхолдери повною мірою; Рекомендації стосовно змісту окремих Положень та планування ОНП: 1) під час вивчення досвіду вітчизняних та іноземних програм та під час спілкування зі стейкхолдерами зважати на цілі ОНП та ПРН; 2) переосмислити спосіб подачі структурно-логічної схеми ОНП: розглянути можливість у тексті ОНП термін навчання вказувати в семестрах, а не роках, оскільки це сприятиме виразненню структурно-логічної схеми; 3) переглянути кореляцію терміну викладання вибіркових ОК і змісту наукової діяльності аспірантів, запланованих на 1–2 рік навчання. На етапі реалізації: 1) зміст освіти потребує регулярного перегляду та оновлення із залученням до обговорення роботодавців, здобувачів, випускників. 2) активізувати залучення до аудиторної роботи позаштатних фахівців у галузі та професіоналів-практиків як із України, так і з-за кордону. 3) посилити інформування здобувачів про можливість визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, та впровадити дану практику в освітній процес. 4) організувати систематичне та постійне опитування аспірантів щодо забезпечення якості освіти та їхнього задоволення забезпеченням освітнього та наукового процесу. Проводити опитування здобувачів перед затвердженням нової редакції ОНП; 5) врахувати побажання здобувачів, висловлені під час анкетування у 2020 і 2021 роках; Продовжити ліквідувати недоліки, які на сьогодні вже є усвідомленими: 1) здійснювати систематичний перегляд ОНП. 2) забезпечити безбар'єрний доступ до ЗВО особам з особливими потребами.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими

критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Зіставлення формулювання мети в ОНП-2016 і ОНП-2020 дає підстави твердити, що зміни відбулись на стилістичному рівні, тоді як сутнісний посыл залишився незмінним: «Підготовка висококваліфікованих та конкурентноспроможних фахівців, що широко ерудовані в галузі актуальних теоретичних концепцій філологічної думки, володіють сучасними методами аналізу та інтерпретації тексту, світового літературного універсуму та лінгвістичного дискурсу, фундаментальними навичками науково-дослідницької роботи. ... Також мета передбачає формування здатності планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосування сучасних інформаційних та комунікаційних технологій». Таке формулювання мети корелює з місією ЗВО, визначеною в «Стратегічних пріоритетах розвитку ОНУ імені І. І. Мечникова» на 2020–2025 роки: «Надання високоякісних освітніх послуг, здійснення сучасних наукових досліджень та просування гуманістичних цінностей у регіональному, національному та європейському просторі» (<https://cutt.ly/BnXjdiJ>), та з метою освітньої діяльності ОНУ, викладеною в Статуті ОНУ (новій редакції 2016 р.): «Підготовка згідно з держзамовленням і договірними зобов'язаннями висококваліфікованих та конкурентноспроможних на національному й міжнародному ринках праці фахівців для галузей освіти..., гуманітарних наук..., утвердження національних, культурних і загальнолюдських цінностей» (<https://cutt.ly/qnXjarU>).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ОНП-2016 була переглянута у 2020 році. При перегляді ОНП до групи розробників була долучена аспірантка 4 року навчання зі спеціальності 035 «Філологія» Наталія Алексеєва. Також ОНП рецензували зовнішні стейкхолдери – Є. Трушлякова, ректор Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, М. Чеснокова, начальниця відділу міжнародних зв'язків Одеської морської академії, Т. Юрченко, методист науково-методичної лабораторії мовно-літературної освіти Одеської академії неперервної освіти, М. Дегтяренко, директор освітнього центру «Баварський Дім, Одеса», М. Кіршо, зав. кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки Одеського національного економічного університету. Автори рецензій відзначають досяжність ПРН завдяки нормативним і вибірковим ОК. Під час зустрічей стейкхолдери відзначили, що предметом обговорення при перегляді ОНП був міждисциплінарний характер ОК, відповідність змісту ОК сучасним науковим тенденціям тощо. Також всі стейкхолдери відзначали набуття випускниками тих необхідних компетентностей, які сприяють успішній реалізації в професійній сфері. Центр забезпечення якості освіти проводить опитування здобувачів усіх освітніх рівнів. Під час зустрічі керівник Центру відзначила, що аналітичний звіт для спеціальності 035 «Філологія» не був підготовлений через невелику кількість здобувачів, які долучились до опитування. Разом із тим, під час підготовки звіту ЕГ все ж змогла ознайомитися із таким аналізом (<https://cutt.ly/znXnzZY>). Пропозиції здобувачів вищої освіти (унікати дублювання змісту курсів «Філософія», «Методологія», доповнити ОНП ОК про правильне написання та оформлення дисертації) свідчить, що групі розробників треба посилити співпрацю зі стейкхолдерами в напрямку обговорення цілей ОНП, ПРН і контенту ОК.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

До реалізації ОНП залучені найкращі представники Одеської лінгвістичної школи – проф. Т. Ковалевська, проф. І. Колегаєва, проф. А. Романченко, проф. Є. Степанов та інші відомі вчені. Досвід мовознавців систематично осмислюється в колективних монографіях «Одеська лінгвістична школа», які видаються з 2014 р. до Днів науки (<https://cutt.ly/5nXEKBB>). Цілі ОНП визначалися відповідно до тенденцій розвитку спеціальності загалом та Одеської лінгвістичної школи зокрема. Це відзначали і НПП під час фокус-груп. Роботодавці відзначили, що попит на фахівців, які вільно володіють іноземною мовою, здатні здійснювати дослідження із застосуванням комунікаційних технологій, врахований при формулюванні ПРН. ПРН-4, ПРН-8, ПРН-9 свідчать про врахування галузевого контексту. Гарант ОНП відзначила, що Одеса – своєрідне прагматичне місто, тож група розробників обов'язково враховує регіональний контекст при формулюванні цілей ОНП і ПРН. Таке врахування ведеться в двох напрямках: культурологічному (при обранні мовного матеріалу для дослідження) та практичному, оскільки бізнесові структури, мовні школи дуже цінують фахівця, здатного практично використовувати сучасні філологічні знання. Проф. Н. Кондратенко відзначила, що запровадження ОК «Проблеми прикладних досліджень» зумовлене функціонуванням «Науково-дослідного інституту трудових експертиз», який потребує фахівців, здатних проводити лінгвістичні експертизи. Представники групи розробників відзначили, що вивчали ОНП зі спеціальності 035 «Філологія» для здобувачів з (освітньо-наукового рівня) інших ЗВО України, зокрема програму ЛНУ імені Івана Франка, для того, щоб запропонувати вступникам унікальну програму. Досвід стажування НПП у закладах Чехії,

КНР та Великої Британії також був врахований під час планування ОНП, але варто відзначити, що здебільшого цей досвід стосується реалізації освітнього процесу, його якості, антиплагіатного контролю, а не здобутків з фаху.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти відсутній. ПРН відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для 8 рівня. Так, ПРН-4 відповідає «концептуальним та методологічним знанням в галузі чи на межі галузей знань»; ПРН-1, ПРН-2, ПРН-8 – «спеціалізованим умінням у сфері професійної діяльності, науки та переоцінки вже існуючих знань»; ПРН-6, ПРН-7 – «започаткуванню, плануванню, реалізації та коригуванню послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності»; ПРН-9, ПРН-10 – «використанню академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях»; ПРН-12 – «здатності до безперервного саморозвитку та самовдосконалення».

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Позитивними практиками в контексті 1 критерію є: 1) врахування досвіду Одеської лінгвістичної школи при започаткуванні міждисциплінарних ОК; 2) врахування регіонального контексту в культурологічному і практичному напрямках.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Недоліками в контексті 1 критерію можна назвати: 1) перегляд ОНП 1 раз на чотири роки; 2) при аналізі досвіду реалізації філологічних ОНП для 3 (освітньо-наукового рівня) до уваги не бралися цілі ОНП та ПРН; 3) зосередженість співпраці зі стейкхолдерами лише на компетентностях, контентові ОК; 4) низька мотивованість здобувачів щодо участі в анкетуванні. Рекомендації: 1) практику перегляду ОНП привести у відповідність до Положення про моніторинг якості освіти. Розглянути доцільність щорічного / 1 раз на два роки перегляду ОНП, зважаючи на запроваджену практику щорічного опитування здобувачів щодо якості освітнього процесу; 2) під час вивчення досвіду вітчизняних та іноземних програм та під час спілкування зі стейкхолдерами зважати на цілі ОНП, ПРН, форми і методи навчання, новітні можливості апробації досліджень на всеукраїнському та світовому рівнях; 3) формувати стійку мотивацію здобувачів брати участь в обговоренні змісту ОНП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Оскільки ОНП розроблено відповідно до місії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, при плануванні ОНП враховано досвід розвитку спеціальності загалом та Одеської лінгвістичної школи зокрема, налагоджена співпраця зі стейкхолдерами є всі підстави твердити про відповідність ОНП 1 критерію.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої складової ОНП при перегляді у 2020 році залишився незмінним – 45 кредитів, що відповідає п. 6 ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту». ОК в ОНП-2020 об'єднані в цикли за обов'язковістю вивчення: обов'язкові – 30 кредитів та

вибіркові компоненти – 15 кредитів, що становить 33,3 % і відповідає пп. 15 п. 1 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту». В ОНП-2016 цикл нормативних (обов'язкових) дисциплін також був розподілений: дисципліни загальної підготовки (18 кредитів) та дисципліни професійної підготовки (15 кредитів). Отже, спостерігаємо скорочення обсягу нормативних ОК на 3 кредити. Варто відзначити, що відбулось суттєве переосмислення обсягу і контенту ОК нормативного блоку. Обсяг ОК «Педагогічна (асистентська) практика» – 6 кредитів в обох редакціях ОНП.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Структура освітньої складової ОНП відповідає Постанові КМУ № 261 від 23 березня 2016 р. Так, ОНП-20 поділена на 2 змістові блоки за статусом ОК щодо (не)обов'язковості вивчення. В ОНП-16 обов'язкові ОК були поділені на цикли загальної та професійної підготовки. Обов'язкові компоненти викладаються на 1 або 2 році навчання. У тексті ОНП цей розподіл доречно було б деталізувати за семестрами. «Академічне письмо іноземною мовою» доцільно вивчається упродовж двох років. Вибіркові компоненти здобувачі мають можливість обирати із 5 блоків, 2 з яких розраховані на 1 рік навчання, а 3 – на 2 рік навчання. Педагогічна (асистентська) практика – на 3 рік навчання. Якщо здобувач у магістратурі не вивчав «Педагогіку вищої школи», то цю дисципліну він може опанувати на 2 курсі. ОК 3 спрямований на оволодіння мовними компетентностями, достатніми для представлення дослідження іноземною мовою. ОК 4 – досягнення ПРН 8 і 9, що пов'язані зі здатністю спілкуватися державною мовою. ОК 1 – на оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, Здобуттю глибинних знань зі спеціальності сприятиме ОК 5 та вибіркові компоненти 4-ох блоків. ОК логічно взаємопов'язані між собою, хоча структурно-логічна схема в ОНП слабо увиразнює ці зв'язки. Так, наприклад, вибіркові ОК 2 і 3 блоку спрямовані на окреслення загальних тенденцій, напрямів у сучасному мовознавстві, літературознавстві та перекладознавстві, тож вони закономірно вивчаються на 1 курсі, а вибіркові компоненти 4 і 5 блоків мають вужчу фахову спрямованість і покликані дати глибокі фахові знання з наукового напрямку. ЕГ проаналізувала індивідуальні плани здобувачів і побачила тісний зв'язок цих компонентів з темами дисертацій аспірантів. У тексті ОНП розписана наукова складова ОНП. Так, на 1 році навчання зміст наукової роботи аспіранта – обґрунтування методології проведення власного наукового дослідження, здійснення перших наукових публікацій, хоча дотичний ОК 6 викладається на 2 курсі. Отже, ОК логічно пов'язані між собою, але при перегляді ОНП варто відстежити кореляцію викладання ОК зі змістом наукової роботи аспірантів.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ОНП відповідає предметній області. Це філологічна програма, зосереджена на підготовку фахівця, здатного «розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності...», – сформульовано в інтегральній компетентності (ОНП-20). Обов'язкові ОК відповідають п 27 Постанови КМУ № 261 від 23 березня 2016 р. Разом із тим, із 29 вибірових ОК лише 6 стосуються історико-літературних і теоретико-літературних аспектів (ВБ 2.2, ВБ 3.5, ВБ 3.6, ВБ 4.4, ВБ 4.5, ВБ 5.4), 1 – компаративістики (ВБ 2.6), 1 – перекладу (ВБ 2.7) і жодного ОК, який корелювався б із фольклористичними дослідженнями. Решта – здебільшого ОК мовознавчого спрямування, окрім таких ОК: ВБ 1.1, ВБ 1.2, ВБ 1.3, ВБ 1.4, ВБ 3.2. Більшість вибірових ОК носять міждисциплінарний характер: «Гендерні дослідження в лінгвістиці», «Основи нейролінгвістичного програмування», «Густаторний код культури», «Основи лінгвоконфліктології», «Комунікативна лінгвістика крізь призму гештальт-теорії».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Аналіз ОНП та НП дає підстави твердити, що 33,3% кредитів передбачено на ОК за вибором. Процедура вибору регулюється Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін в ОНУ імені І. І. Мечникова (<https://cutt.ly/WnNmhff>). Згідно з п. 4.3. «аспіранти здійснюють запис на вибіркові дисципліни протягом двох місяців після зарахування, про що роблять відповідні записи в індивідуальному плані роботи». На запит ЕГ були надані сканкопії індивідуальних планів. Вибір ОК здійснюється вчасно. Здобувачі обирають ті ОК, які корелюють із науковими зацікавленнями. Так, здобувач М. Косовець виконує дослідження «Лінгвопрагматична характеристика персонажа-сищика в англomовному художньому дискурсі». У заяві зафіксований такий вибір: 1) «Художня, наукова і мас-медійна комунікація як об'єкт лінгвістичних досліджень»; 2) «Когнітивно-комунікативна аксіологія»; 3) «Психологія ефективного управління часом»; 4) «Основи лінгвоконфліктології»; 5) «Технології комунікативного впливу». Формування індивідуальної освітньої траєкторії також реалізується через вибір тем досліджень.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП передбачено практичну підготовку обсягом 6 кредитів. Згідно з п. 3.19 Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі ОНУ (<https://cutt.ly/9nNmFB7>), «зміст педагогічної (асистентської) практики аспірантів узгоджений з напрямками діяльності науково-педагогічних працівників: навчальною, методичною, науковою і організаційною». Проходження практики здійснюється відповідно до Програми педагогічної асистентської практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії ОНУ ім. І. І. Мечникова (<https://cutt.ly/2nNm51r>). Під час спілкування зі здобувачами ЕГ переконалась, що практика здійснюється без порушення процедури. Проведені заняття завжди обговорюються із науковим керівником. Також ЕГ проаналізувала результати опитування здобувачів. Так, на питання «Чи достатній обсяг практичної підготовки, закладений в ОП Вашої спеціальності» спостерігається позитивна динаміка відповідей у 2021 р. (90%) порівняно з 2020 р. (66,7%).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОНП сприяє формуванню soft skills, хоча це не є предметом спеціальної уваги. Так, наприклад, під час опитування жодне твердження, з якими мають погодитися або заперечити здобувачі, не спрямоване на вивчення стану формування soft skills. Разом із тим, на твердження «Моє навчання належним чином готує мене до сучасної кар'єри за моєю спеціальністю» у 2021 р. 80 % здобувачів відповіли ствердно. Відзначаємо, що дискусії, як основний метод навчання, сприяють формуванню комунікативних компетентностей. ОК 6, ОК 7 (за ОНП-20) спрямовані на формування якостей лідера, здатності брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах. ОК 7 – уміння вирішувати конфлікти, працювати в команді. ВК «Психологія ефективного управління часом» формує готовність планувати та дотримуватися таймінгу.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний Стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

НПП зважено підходять до навантаження на здобувачів. Аналіз РПНД ілюструє, що годин, відведених на лекційні, практичні заняття та самостійну роботу достатньо для опанування теми курсу. Під час опитування здобувачі на питання «Частка навчального часу, відведена на самостійну роботу, була достатньою», 66,7% частково погодились 2020 році і 100 % погодились у 2021 році, що свідчить про проведену роботу у ЗВО. Обсягу як окремих ОК, так і ОНП загалом достатньо для досягнення цілей і ПРН. Варто відзначити, що обсяг ОК був предметом перегляду у 2020 році. Так, спостерігаємо збільшення кількості кредитів з 3 до 4 на ОК «Методи, аналіз та презентація результатів наукових досліджень», «Історія, концепції та сучасні досягнення науки».

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Позитивні практики: 1. Кореляція тем досліджень здобувачів із вибором ОК. 2. Міждисциплінарний характер вибірових ОК.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: 1. У текст ОНП розподіл ОК вказаний за роками, а не семестрами. 2. Відсутність прозорої логічної-структурної схеми ОНП. 3. Викладання ОК не завжди узгоджується зі змістом наукової роботи аспірантів. 4. Відсутність питань в анкеті, спрямованих на вивчення стану набуття soft skills. Рекомендації 1. Розглянути можливість у тексті ОНП термін навчання вказувати в семестрах, а не роках. Це сприятиме увиразненню структурно-логічної схеми. 2. Переосмислити спосіб подачі структурно-логічної схеми ОНП. 3. Переглянути кореляцію терміну викладання вибіркового ОК і змісту наукової діяльності аспірантів, запланованих на 1–2 рік навчання. 4. Переосмислити контент ОК на предмет набуття soft skills. Врахувати цей аспект під час опитування.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на дотримання вимог усіх нормативних документів, а також на позитивні зміни, які засвідчує анкетування, проведене у 2021 році, є підстави твердити про відповідність ОНП 2 критерію.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому (порядок, умови та графіки вступу на навчання за спеціальністю 035 «Філологія») до аспірантури ОНУ імені І. І. Мечникова у 2021 році відповідають Умовам прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 році, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 15.10.2020 року № 1274 та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 09.12.2020 року за № 1225/35508; оприлюднені на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/On845ld>). Вступ на навчання для здобуття ступеня доктора філософії здійснюється на основі наявності у вступника освітнього ступеня магістра / ОКР «спеціаліст») та проходження вступних випробувань (іспит зі спеціальності, іспит з іноземної мови). Усі вступні випробування проводяться в усній формі та/або з використанням тестових технологій. Правила прийому на навчання структуровані, викладені достатньо чітко і зрозуміло, що було підтверджено під час онлайн-зустрічі зі здобувачами спеціальності 035 «Філологія». ЕГ не виявила дискримінаційних положень, обмежень та привілеїв.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

На навчання для здобуття ступеня доктора філософії до ОНУ імені І. І. Мечникова приймаються особи, які здобули ступінь магістра / ОКР спеціаліста. Потенційний здобувач повинен пройти вступні випробування, що проводяться на основі програм вступних випробувань (розміщених на <https://cutt.ly/dn87y00>; <https://cutt.ly/kn87i5Z>) а саме іспит зі спеціальності, який містить матеріал в обсязі магістерських програм філологічних факультетів, представлений у 2-х блоках: I блок – мовознавство, II блок – літературознавство; а також іспит з іноземної мови. Вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не нижче рівня B2); німецької мови – дійсним сертифікатом TestDaF (не нижче рівня B2); французької мови – дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF (не нижче рівня B2), звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови, а результат зазначений у сертифікаті прирівнюється до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом. Під час онлайн-зустрічі зі здобувачами ЕГ було підтверджено застосування даного правила. Так, М. Малишева під час вступу до аспірантури зі спеціальності 035 «Філологія» надала сертифікат міжнародного екзамену DELE, який засвідчує її знання з іспанської мови на рівень C1. Під час онлайн-зустрічі з академічним персоналом ЕГ було встановлено можливість вільного вибору потенційним здобувачем іноземної мови серед поданого переліку (англійська, французька, іспанська, німецька).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності регламентуються Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення,

переведення та зміни умов навчання студентів ОНУ імені І. І. Мечникова (<https://cutt.ly/wvP395p>), Положенням про порядок визнання (перезарахування) результатів навчання учасників програм академічної мобільності в ОНУ імені І. І. Мечникова (<https://cutt.ly/KvP8enx>) та Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ОНУ імені І. І. Мечникова (<https://cutt.ly/cbX6mQr>). ЕГ встановила, що дані Правила сформульовані чітко, зрозуміло та відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні (Лісабонській конвенції), розміщені на веб-сайті ЗВО у відповідному розділі (<https://cutt.ly/mn87cML>). Прикладів застосування вказаних правил на ОНП не було, проте ЕГ з'ясувала під час онлайн-зустріч, що одна зі здобувачів з курсу вечірньої форми навчання спеціальності 035 «Філологія» здійснила таке навчання у закордонному ЗВО, однак не оформила здобуті результати за власним бажанням.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура та правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ОНУ імені І. І. Мечникова (<https://cutt.ly/YvP8zB8>), Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі ОНУ імені І. І. Мечникова (<https://cutt.ly/mvP8bJS>). ЕГ встановила, що ці Правила сформульовані чітко та зрозуміло, розміщені у вільному доступі на сайті ЗВО, здобувачі спеціальності 035 «Філологія» проінформовані та ознайомлені з даною процедурою. ЕГ змогла ознайомитися з конкретним прикладом визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Так, М. Малишева під час вступу до аспірантури зі спеціальності 035 «Філологія» надала сертифікат міжнародного екзамену DELE, який засвідчує її знання з іспанської мови на рівень С1. Згідно з Положенням про неформальну освіту і Правилам вступу здобувачці було перезараховано результат сертифікату як найвищий результат вступного іспиту з іноземної мови – 100 балів.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Виразних сильних сторін і позитивних практик на ОНП немає. Уся діяльність здійснюється із дотриманням законодавства.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: 1) відсутність практик визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності. Рекомендації: 1) посилити інформування здобувачів про можливість визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, та впровадити дану практику в освітній процес ОНП «Філологія».

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОНП «Філологія» відповідає рівню В за Критерієм 3. За підкритеріями 3.1, 3.2 та 3.4 ЕГ встановлено повну відповідність рівню В (правила прийому на навчання чіткі, зрозумілі, не мають дискримінаційного характеру, враховують особливості програми), проте за підкритерієм 3.3 встановлено недостатній рівень проінформованості здобувачів та їхнього заохочення щодо можливості визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО).

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

У «Положенні про організацію освітнього процесу в ОНУ ім. І. І. Мечникова», оновлена редакція якого набула чинності з 01.08.2020 р. (<https://cutt.ly/Dn857Rh>), представлено такі форми навчання і викладання для досягнення ПРН на ОНП, як: навчальні заняття (лекція, семінарське, практичне, лабораторне, індивідуальне заняття, консультація), самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Форми і методи навчання і викладання регламентують також «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі ОНУ ім. І. І. Мечникова», наказ Ректора №127-02 від 22.09.2020 р. (<https://cutt.ly/yn86rK2>), «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ ім. І. І. Мечникова» (<https://cutt.ly/En86idD>), яке набуло чинності з 01.09.2020 р. Застосування дистанційної форми як окремої форми навчання стало можливим для цієї ОНП, про що засвідчила сьогодення ситуація, пов'язана з Covid-19. Протягом карантинних обмежень організація освітнього процесу регулювалась відповідними наказами ректора, зокрема №38-02 <https://goo.su/57Zc> «Про організацію освітнього процесу у зв'язку з погіршенням епідемічного стану». Самостійна робота має становити не більше $\frac{3}{4}$ від загального обсягу навчального часу для здобувачів третього рівня ВО і проводиться у вигляді індивідуальних завдань – рефератів, індивідуальних навчально-дослідних завдань, курсових і дипломних проєктів тощо. Загалом зміст ОНП (таблиця 1 у довідці про СО), а також форми і методи навчання і викладання забезпечують досягнення ПРН, наведених у Таблиці 3 у довідці про СО. Під час зустрічей з гарантом, викладачами, здобувачами та іншими представниками освітнього процесу вдалось засвідчити відповідність цієї ОНП вимогам студентоцентрованого підходу – у центрі освітнього процесу перебуває здобувач (аспірант). Так, гарант ОНП Т. Ковалевська зауважила, що завжди враховує й підтримує дослідницьку візію здобувачів, якою б амбіційною вона не була. Діяльність керівництва ЗВО, НПП і працівників відповідальних підрозділів спрямована на задоволення всіх потреб здобувачів вищої освіти третього рівня, пов'язаних як із освітньо-науковою діяльністю, так із організаційно-виховною. Що стосується принципів академічної свободи, експертам вдалось пересвідчитись у задовільній їхній реалізації на цій ОНП як серед НПП, так і здобувачів – вільна траєкторія навчання й організації наукового пошуку, участь у програмах академічної мобільності тощо. Задекларовані в цій ОНП проблемно орієнтовані, проєктні і комп'ютерні технології навчання було згадано учасниками освітнього процесу. Під час карантину розклад занять не змінювався, освітній процес здійснювався на платформах Google classroom, Google meet, Zoom, Viber тощо.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На офіційному сайті Університету (<https://cutt.ly/Sn86jn3>) представлено ОНП у редакції 2020 р., анотації і РПНД (<https://cutt.ly/vn86zgZ>). Усі учасники освітнього процесу є загалом обізнаними з цілями, змістом та ПРН, порядком та критеріями оцінювання в межах окремих ОК (дисциплін і т. ін.). Здобувачі вищої освіти третього рівня різних курсів (1–4) підтвердили те, що викладачі інформують, як правило, на першому, а також на подальших заняттях щодо форм і методів навчання (обсяг аудиторної і самостійної роботи), зокрема й про види контролю. Усі здобувачі ОНП, які брали участь у зустрічі (М. Швець, Є. Першин, Ю. Деде, І. Базарова, С. Шевченко, І. Локота, Д. Бубнов, Н. Алексєєва та ін.), є обізнаними і задоволеними щодо алгоритму оцінювання дисциплін і т. ін. Зміст навчальних програм, робочі програми зі змістом ОК і рекомендованою літературою, із зазначенням методів і критеріїв оцінювання оприлюднено на офіційному веб-сайті Університету (див. лінк вище). Усі зацікавлені стейкхолдери також можуть внести свої зауваження та пропозиції до проєктів ОНП. Здобувачі вищої освіти третього рівня зазначили, що основну інформацію дізнаються з офіційного-веб-сайту Університету, безпосередньо під час занять, з листування з викладачами електронною поштою, в месенджерах Facebook, Telegram, Viber, з груп у соцмережах тощо. Викладачі, задіяні на ОНП, адміністрація факультетів активно контактують і взаємодіють з представниками Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених та Ради молодих учених філологічного факультету та РГФ (О. Бойко, Ю. Швець, М. Малишева та ін.).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

У ОНУ імені І. І. Мечникова функціонує «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі ОНУ ім. І. І. Мечникова», що регламентує порядок підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти в Університеті, зокрема в частині співвідношення освітньої, наукової складових ОНП, а також планування, організації науково-дослідної роботи здобувачів та контролю над її виконанням. Експерти проаналізували індивідуальні плани здобувачів і переконались, що зміст освітнього складника ОНП повністю корелює з проблематикою затверджених тем дисертацій аспірантів. Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП відбувається за рахунок наукових заходів різних форматів, підготовки та публікації наукових статей у фахових виданнях України і закордонних журналах тощо. Реалізується цей принцип поєднання на заняттях і освітньо-наукових заходах шляхом використання традиційних і сучасних методів – аналізу і синтезу наукової і навчально-методичної літератури, першоджерел; дискусії (наукової і навчальної); виконання креативних, інтерактивних наукових завдань з метою підготовки та організації конкретних проєктних пропозицій тощо. Зокрема, під час прослуховування ОК2 «Наукова проєктна діяльність та інтелектуальна власність», де здобувачі разом з викладачами (М. Чайковською, С. Клейменовою) не лише поповнюють знання про проєктну роботу, але й набувають вмінь і навичок із підготовки фахових проєктів (про таку практику детально повідомили під час зустрічей НПП (зокрема продемонстрували методичне забезпечення курсу в Google class, посібник) та аспіранти (О. Бойко, Г. Ярмолівич та ін.). Здобувачі М. Малишева, О. Бойко є членами Української асоціації дослідників освіти, що діє в рамках проєкту Еразмус+ Жан Моне. О. Бойко в межах проєкту асоціації читала лекцію «Академічне письмо в

системі академічної доброчесності». Вона також посіла III місце у Всеукраїнському конкурсі перекладів «Художнє слово в світовій культурі 2019». Гарант ОНП Т. Ковалевська повідомила, що з метою поєднання навчання і досліджень на базі ОНУ регулярно (щороку) проводяться наукові заходи, Міжнародні конференції, у яких беруть участь аспіранти. На кафедрах залучають аспірантів до різних форм провадження науково-дослідницької діяльності: до Днів науки видають колективну монографію «Одеська лінгвістична школа» (І. Локота, Н. Алексеева та ін.). Здобувачі (Г. Ярмолівич, М. Малишева та ін.) говорили, що долучаються до роботи гуртка Grammar Club, яким керує професор кафедри граматики англійської мови І. Морозова. Здобувачі ступеня доктора філософії ОНУ імені І. І. Мечникова забезпечені ЗВО можливістю публікувати свої праці у фахових виданнях України категорії Б, адже наразі три журнали Університету належать до відповідного Переліку. Головний редактор «Вісника ОНУ. Серія Філологія» Н. Кондратенко повідомила про можливість для співробітників і здобувачів ОНУ ім. І. І. Мечникова безкоштовно публікувати в ньому свої статті.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

В Університеті функціонує «Положення про освітні програми в ОНУ імені І. І. Мечникова», згідно з яким відбувається моніторинг ОНП науково-методичною радою спеціальності 035 «Філологія» не рідше одного разу на рік. Так, ЕГ були надані для ознайомлення НП 2016, 2017 і 2020 рр., ОНП 2016 та 2020 рр. та РНПД (обов'язкових і вибіркових ОК). Гарант і викладачі повідомили, що НПП регулярно проходять стажування, підвищення кваліфікації як в Україні, так і за кордоном, постійно опановують новітні тенденції в царині філологічного знання. Контент РНПД обговорюється також з усіма стейкхолдерами – роботодавцями та здобувачами, які у свою чергу підтвердили свою участь в оновленні їхнього змісту. Усі пропозиції щодо оновлення РНПД, як правило, обговорюються під час засідань кафедр, науково-методичних рад факультетів, розглядаються Центром забезпечення якості освіти тощо. РНПД склалися з урахуванням сучасних наукових досягнень у філології, що підтверджували на зустрічах усі стейкхолдери. За результатами ознайомлення з протоколами засідань кафедр і вчених рад факультетів, ЕГ вдалось встановити, що критерії, за якими відбувається перегляд РНПД, формуються в результаті співпраці та зворотного зв'язку між НПП, здобувачами та роботодавцями. Назви і проблематика обов'язкових і вибіркових ОК є актуальними для сучасної філології, відзначаються оригінальністю (ОК2; ОК6; ВБ.2.6; ВБ.3.3, ВБ.4.2 та ін.). Контент ОНП враховує як традиційне філологічне знання, так і новітні досягнення. РНПД обов'язкових і вибіркових ОК відповідають чинним вимогам, складаються з опису НД, її мети та завдань, переліку компетентностей (загальних, спеціальних (фахових, предметних), програмних результатів навчання, змісту НД (модульна система), структури НД, методів навчання й контролю, переліку питань для підсумкового контролю, розподілу балів, списків рекомендованої літератури (основної і додаткової). Серед методик викладання в РНПД наводяться як традиційні, так і сучасні: дискусія, постановка й обговорення проблемних питань, виконання самостійних завдань, робота в наукових бібліотеках, мережі Інтернет, лінгвістичний аналіз та синтез різноманітних конфліктних ситуацій, їх аналіз, метод спостереження, експериментальні дослідження тощо. Водночас ознайомлення з РНПД окремих дисциплін (ВБ.2.1; ВБ.3.4, ВБ.5.3 та ін.), викликало запитання стосовно основних і додаткових списків рекомендованої літератури, у яких майже не представлено здобутків філологічного знання як українського, так і європейського / світового наукового простору за останні двадцять років. Переважна більшість позицій літератури хронологічно обмежується початком ХХІ ст. Не наведені в цих списках рекомендованої літератури і останні праці викладачів ЗВО, зокрема й тих, які забезпечують обов'язкові і вибіркові ОК ОНП. Хоча в більшості РНПД (ВБ.4.2; ВБ.4.3Ж ВБ.5.3 та ін.); наявний перелік електронних інформаційних ресурсів, за якими здобувач може одержати необхідну для фахової підготовки інформацію.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності ОНУ ім. І. І. Мечникова регламентована «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ОНУ ім. І. І. Мечникова» (<https://cutt.ly/VvAEzIq>). Інтернаціоналізацію, відповідно до відомостей про СО, усі учасники ОНП вбачають в академічній мобільності, що сприяє підвищенню якості вищої освіти шляхом закордонних стажувань і спільних наукових досліджень із зарубіжними партнерами як викладачів, так і здобувачів вищої освіти третього рівня. На зустрічах з НПП, здобувачами та з представниками інших структурних підрозділів, усі учасники повідомляли про те, що академічна мобільність в усіх її проявах і аспектах повноцінно впроваджується в освітньо-науковий простір цієї ОНП. Так, директор Інституту міжнародної освіти Н. Крючкова зауважила, що відділ усіляко сприяє академічній мобільності всіх учасників освітнього процесу та координує відповідну роботу. ЕГ були надані всі необхідні документи (сертифікати, свідоцтва, довідки тощо), які засвідчують участь окремих учасників освітньо-наукового процесу за цією програмою в різноманітних програмах академічної мобільності, насамперед у міжнародному її контексті. Так, було частково підтверджено наведені відомості в довідці про СО щодо співпраці ОНУ з іноземними ЗВО – Університетом ім. Константина Преславського в Шумені, Великотирновським університетом імені Святих Кирила і Мефодія (Болгарія), кількома ЗВО Польщі (Білосток, Жешув, Катовіце) та ін. Хоча ЕГ звернула увагу, що окремі Угоди про співробітництво були укладені на 5 років, наприклад із Сілезьким університетом у Катовіце ще в 1993 р. без вказівки на автоматичну пролонгацію. Було також підтверджено участь викладачів і здобувачів цієї ОНП у програмах академічної мобільності, зокрема доц. М. Чайковської в проєкті ERASMUS+ KA107 та кількох програмах мобільності; стажування в Болонському університеті проф. Є. Степанова; у Куявському університеті (Польща) проф. Н. Бігунової; в Оломоуцькому університеті (Чехія) проф. А. Романченко та ін. Проф. І. Морозова є членом Міжнародної спільноти теорії гештальту та її проявів. Серед здобувачів ОНП інтернаціоналізація освітнього процесу

яскраво не простежується. На зустрічі з ними ЕГ почула інформацію від здобувача про те, що закордонні програми стажування наявні в практиці їхньої аспірантури, але не були оформлені як академічна мобільність. Згідно з відомостями про СО, гарант і НПП вбачають інтернаціоналізацію в публікації колективних монографій у зарубіжних видавництвах, участі в закордонних конференціях, а також у залученні до складу Редколегій наукових видань Університету іноземних фахівців у галузі філології. Відповідні відомості були підтверджені під час візиту та роботи з документами.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильною стороною ОНП є дотримання принципів академічної свободи, наявність елементів студентоцентрованого підходу, що забезпечується нормативно-правовою базою Університету. ЕГ відзначає, що в межах законодавчих норм процес реалізації ОНП враховує потреби здобувачів третього рівня вищої освіти в частині можливостей створювати індивідуальну освітню траєкторію, обирати дисципліни, які дотичні до тем дисертаційних досліджень і наукового доробку НПП. Здобувачам своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо форм і методів навчання і викладання, цілей, змісту та ПРН в межах окремих освітніх обов'язкових і вибіркових компонентів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: 1) аналіз РПНД засвідчує відсутність регулярного перегляду та оновлення змісту освіти; 2) до перегляду змісту освіти не залучені стейкхолдери повною мірою; 3) відсутні активні практики академічної мобільності. Рекомендації: 1) зміст ОНП і контент РПНД потребують регулярного перегляду, модифікації, оновлення й вдосконалення. Перегляд та оцінювання змісту ОК має відбуватись системно, відповідно до сучасних тенденцій розвитку науки і вимог практики, на основі вивчення сучасних наукових розробок вітчизняних та закордонних фахівців, унаслідок прогнозування регіонального та державного розвитку галузі та потреб суспільства в конкурентоспроможних фахівцях; 2) перегляд має розглядатись на засіданнях кафедри, на яких обговорюються питання щодо оновлення програм із залученням стейкхолдерів, роботодавців, здобувачів, випускників; 3) потребує суттєвої активізації практика академічної мобільності здобувачів, налагодження систематичного й результативного інформування усіх учасників освітнього процесу за цією ОНП з боку Інституту міжнародної освіти та керівництва ЗНО про можливості академічної мобільності як в межах України, так і за кордоном.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ дійшла певних узагальнень про те, що академічна спільнота ОНП у своїй діяльності загалом імплементує принципи академічної свободи, дотримується студентоцентрованого підходу, використовує чіткі й прозорі форми і методи навчання та викладання (підтверджено під час зустрічей з адміністрацією ЗВО, гарантом, представниками студентського самоврядування, здобувачами третього рівня вищої освіти) у плані організації та допомоги будь-якому здобувачу вищої освіти з навчальною, науковою і т. ін. діяльністю. Більш чіткого розуміння потребує переосмислення поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП відповідно до третього рівня вищої освіти, спеціальності та цілей, яке вбачаємо в регулярному перегляді ОНП і робочих навчальних програм. Особливу увагу необхідно звернути на посилення інтернаціоналізації освітньо-наукового процесу в частині поновлення угод про співпрацю з зарубіжними ЗВО і науковими установами, пошуку нових партнерів (у контексті специфіки ОНП, пов'язаної з іноземною філологією). Спрямувати увагу Інституту міжнародної освіти, керівництва філологічного факультету та РГФ на процес своєчасного й регулярного інформування здобувачів ОНП про можливості академічної мобільності.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

ЕГ ознайомилась із «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ ім. І. І. Мечникова» (п. 2.10), «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі ОНУ ім. І. І. Мечникова» (пп. 3.20–3.27; п. 4; п. 5), «Положенням про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І. І. Мечникова» (<https://cutt.ly/bn4efgi>), у яких чітко й зрозуміло визначено контрольні заходи та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти третього рівня. У ньому йдеться про заходи з оцінювання результатів навчання аспірантів (здобувачів), що передбачають вхідний, поточний, періодичний, підсумковий контроль і атестацію. На зустрічах усі учасники освітнього процесу за цієї ОНП повідомили, що інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання з дисципліни є доступною, прозорою та відкритою, адже наявна у віртуальному навчальному середовищі на офіційному сайті Університету. Здобувачі (Ю. Швець, О. Бойко та ін.) підтвердили, що обізнані з формами контрольних заходів і критеріями оцінювання, про які дізнаються безпосередньо від викладача на першому занятті. Вхідний контроль застосовується за рішенням викладача як передумова успішного планування та вивчення дисципліни; поточний – проводиться у формі усного, письмового опитування, захисту робіт тощо з метою визначення рівня засвоєння слухачем теоретичних і практичних знань із певної дисципліни; періодичний – у формі модулів, контрольних робіт, тестування; підсумковий – відбувається під час екзаменів або заліків. Форми поточного контролю аспірантів (здобувачів) з навчальної дисципліни, зокрема перелік обов'язкових індивідуальних робіт та критерії їх оцінювання, а також форма семестрового контролю визначаються навчальним планом та відображаються в РПНД відповідної навчальної дисципліни. Викладачі на першому занятті оприлюднюють аспірантам інформацію щодо форм поточного, періодичного і підсумкового контролю, інформують їх про наявність навчально-методичного забезпечення. Директор Центру забезпечення якості освіти І. Анненкова, начальник навчального відділу Ю. Ніцук, представники науково-педагогічного персоналу, що забезпечують ОНП, також повідомили, що інформація про форми контрольних заходів і критерії оцінювання є у вільному доступі на офіційному сайті ОНУ ім. І. І. Мечникова, а також на сторінках окремих структурних підрозділів університету – факультетів, кафедр, де розміщено РПНД (обов'язкових і вибіркового освітніх компонентів, дисциплін вільного вибору аспіранта), у яких зазначається про форму контролю та критерії оцінювання стосовно конкретного освітнього компонента.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації здобувачів вищої освіти третього рівня, їхня атестація регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ ім. І.І. Мечникова» (п. 2.10.9), «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі ОНУ ім. І.І. Мечникова» (п. 4 – Звітування (щорічна проміжна атестація) та п. 5 – Підсумкова атестація (захист дисертації) та «Положенням про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова». На зустрічах зі здобувачами ЕГ вдалось пересвідчитись у інформованості аспірантів про процес атестації. Так, здобувачі (І. Локота, Є. Першин, Ю. Деде та ін.) повідомили, що проміжна атестація відбувається двічі на рік на засіданні кафедри: одна – восени, коли аспірант отримує атестаційний лист, заповнює його і має звітувати на профільній кафедрі і на вченій раді факультету з презентацією своїх науково-дослідницьких здобутків у форматі виступу, обговорення та дискусії за участі всіх учасників освітнього процесу, зокрема й фахівців з проблематики дисертації; друга – навесні, коли аспірант звітує про виконання як освітньої, так і наукової складових індивідуального плану, зокрема про публікації, участь у наукових конференціях тощо. Здобувачі повідомили, що мають регулярне фахове спілкування як з науковими керівниками, так і з іншими фахівцями-ученими Університету (виступи на конференціях, семінарах тощо), зацікавлення яких дотичні до тем їхніх дисертацій, а також контактують із відділом аспірантури. Проте, на запитання від експертів про алгоритм успішного виконання ОНП здобувачі надали чітку відповідь лише про освітній складник, але називали різну кількість обов'язкових публікацій, необхідних для захисту дисертації. Встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей (за відсутності Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія») відповідають Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII, Постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 р. №261 (зі змінами та доповненнями), Постанові Кабінету Міністрів України «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» від 06.03.2019 р. №167 (надалі – Порядок); наказу МОН України «Про затвердження форм документів атестаційної справи здобувача ступеня доктора філософії» від 22.04.2019 р. № 533, листу МОН України «Про окремі питання реалізації Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» №1/9-492 від 03.07.2019 р. Підготовка фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «випускників ОНП 035 «Філологія» завершується у формі публічного захисту дисертації та видачею документу встановленого зразка про присудження випускнику ступеня доктора філософії.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів, порядок оскарження їхніх результатів і їх повторного проходження за ОНП 035 «Філологія» в ОНУ імені І. І. Мечникова є чіткими і зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу, а також доступними для ознайомлення, оскільки регламентовані відповідними Положеннями, які розміщені на

офіційному сайті Університету, зокрема: «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ ім. І. І. Мечникова» (п. 2.10.9) «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі ОНУ», «Положенням про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ», «Положенням про порядок створення та організацію роботи ЕК в ОНУ» (<https://cutt.ly/ymlaTK>), Наказами ректора про введення в дію тимчасових порядків організації сесій 2019 2020 н.р. в умовах карантину №50-02 «Тимчасовий порядок організації проведення сесії та річної атестації для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня за дистанційною формою в ОНУ в умовах карантину» (<https://goo.su/57TV>) та №38-02 «Про організацію освітнього процесу у зв'язку з погіршенням епідемічного стану» (<https://goo.su/57Zc>) тощо. Об'єктивність оцінювання і запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у ЗВО регулюються «Положенням про політику та порядок урегулювання конфліктних ситуацій» (<https://cutt.ly/RvAYFbH>) і «Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу» (<https://cutt.ly/QvAYZj8>), Антикорупційною програмою ОНУ (<https://cutt.ly/2bCrZlF>). Об'єктивність екзаменаторів забезпечується рівними умовами для всіх здобувачів вищої освіти (в умовах дистанційної форми навчання на платформах Google classroom, Zoom тощо); участю під час проведення контрольних заходів (екзамен, залік) в терміни семестрового контролю, окрім лектора, асистентів, які проводили практичні заняття з відповідної дисципліни. Аспірант, який не погоджується з виставленою оцінкою, має змогу подати апеляцію. Так, екзамен і залік з навчальної дисципліни може проводитися не більше двох разів: вперше – лектором і асистентом під час підсумкового контролю згідно із затвердженим розкладом; вдруге – апеляційною комісією на чолі з деканом факультету, якщо аспірант не підлягає умовам відрахування. Під час карантину контрольні заходи відбувались у дистанційній формі на платформах Google classroom і Zoom тощо, відповідно до розкладу. На зустрічах з аспірантами та фокус-групою, на якій були присутні голова профкому студентів і аспірантів Є. Юраш, представники РМВ та ін., було підтверджено, що здобувачі орієнтуються в нормативній базі ЗВО щодо забезпечення своїх прав під час проведення контрольних заходів, а також знайомі з Антикорупційною програмою ОНУ імені І. І. Мечникова. За час здійснення освітньої діяльності на ОНП конфліктних ситуацій стосовно об'єктивності оцінювання результатів навчання не виникало. Під час зустрічей ЕГ з усіма учасниками освітнього процесу цю інформацію було підтверджено.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В Університеті питання академічної доброчесності регламентують такі документи, як «Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу ОНУ ім. І. І. Мечникова» (<https://cutt.ly/jvAUhMT>) і «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ ім. І. І. Мечникова» (<https://goo.su/57tM>), у яких чітко й прозоро викладено загальні положення, основні терміни та їх визначення, принципи та фундаментальні цінності академічної доброчесності та етики академічних відносин, зокрема питання про їх дотримання. Окрему увагу приділено видам порушень академічної доброчесності та етики академічних відношень під час здійснення освітньої і наукової діяльності. У Кодексі та Положенні встановлюються правила академічної доброчесності до всіх учасників освітньо-наукового процесу, згідно з якими застосовуються заходи дисциплінарної відповідальності, відповідно до вимог законодавства України, Статуту Університету, Правил внутрішнього розпорядку та інших нормативних актів Університету. Норми Кодексу і Положення відображають моральні принципи, правила етичної поведінки безпосередньо у трьох сферах – освітній, науковій, виховній. Про технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності, технічні засоби та відповідне програмне забезпечення щодо виявлення академічного плагіату в наукових і навчально-методичних працях учасників освітнього процесу в Університеті доповіли під час зустрічей адміністрація ЗВО, директор Наукової бібліотеки М. Подрезова, керівник Центру забезпечення якості освіти І. Анненкова, завідувачка відділу докторантури та аспірантури О. Ружицька, гарант, редактори фахових видань. Під час зустрічей з НПП і аспірантами вдалось установити, що всі гарно обізнані з правилами й принципами академічної доброчесності та дотримуються відповідного Кодексу та Положення, а також проінформовані про контрольні заходи з метою запобігання порушень академічної доброчесності та відповідальності за такі порушення. На базі Наукової бібліотеки відбуваються заходи, під час яких НПП, аспіранти, докторанти і студенти ОНУ мають змогу одержати всю необхідну інформацію з питань академічної доброчесності. ОНУ є учасником міжнародного проєкту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic IQ Initiative). У березні 2020 р. здобувачка цієї ОНП О. Бойко провела відкриту лекцію «Академічне письмо в системі академічної доброчесності: поняття, структура, інструменти». Відповідно до довідки про СО, інструментом протидії порушенням академічної доброчесності «є перевірка робіт на плагіат, яка здійснюється за допомогою Інтернет-сервісу Unicheck», що регламентується відповідними наказами та угодами Університету. Випадків порушення академічної доброчесності серед учасників освітньо-наукового процесу цієї ОНП зафіксовано не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Позитивні практики. В Університеті не лише розроблена, затверджена, а й на практиці функціонує доступна, чітка й прозора для всіх учасників освітнього процесу нормативна база, що регламентує форми контрольних заходів та критерії оцінювання, форми атестації здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Здобувачі

обізнані з формами контрольних заходів і формами атестації, які забезпечують результативність ОНП. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження розроблені й прописані у відповідних Положеннях. Розроблена нормативна база щодо дотримання академічної доброчесності та високий рівень академічної культури серед учасників освітнього процесу ОНП 035 «Філологія». Введена в дію Антикорупційна програма ОНУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: 1) у контексті комплексної підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 035 «Філологія» обізнаність здобувачів про освітній складник ОНП значно краща, ніж про науковий. Йдеться насамперед про обізнаність аспірантів з покроковим алгоритмом ОНП, зокрема про формальні показники наукової діяльності, необхідні для успішного завершення навчання на ОНП. Рекомендації: 1) забезпечити інформованість здобувачів щодо формальних показників наукової діяльності, необхідних для захисту дисертації.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Експертна комісія засвідчує відповідність цього критерію базовим принципам культури якості вищої освіти, пов'язаним із прозорістю, чіткістю та уніфікованістю форм контрольних заходів і форм проміжної і підсумкової атестації здобувачів вищої освіти в нормативній базі і документації ОНП. Здобувачі чітко не орієнтуються у формальних вимогах і критеріях, що забезпечують успішне завершення наукового складника ОНП. Високий рівень культури дотримання академічної доброчесності серед НПП і аспірантів, які є учасниками освітнього процесу за ОНП 035 «Філологія».

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Члени ЕГ ознайомились із зведеною інформацією про викладачів у Таблиці 2 до відомостей про СО, які забезпечують ОНП 035 «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Були проаналізовані відомості про академічну та/або професійну кваліфікацію викладачів, які забезпечують насамперед основні компоненти ОНП. Наразі обов'язкові ОК ОНП, пов'язані з теоретичними, практичними і прикладними аспектами філологічного знання на ОНП забезпечують 4 штатні доктори наук, професори: д. філос. н. І. Голубович (ОК1), д. філол. н. Н. Бігунова (ОК3), д. філол. н. Н. Кондратенко (ОК4), д. філол. н. С. Форманова (ОК5, ОК6) та к. юрид. н., доц. С. Клейменова, к. екон. н., доц. М. Чайковська (ОК2). Вибіркові ОК забезпечуються також штатними співробітниками, які мають достатній рівень академічної та/або професійної кваліфікації – доктори філол. наук, проф. Т. Ковалевська (ВБ 2.1; ВБ 4.1; ВБ 5.2); В. Мусій (ВБ 2.2; ВБ3.5; ВБ4.5); І. Колегаєва (ВБ2.3; ВБ4.2; ВБ 5.3), О. Карпенко (ВБ 2.4), І. Морозова (ВБ 5.5), Н. Малютіна (ВБ 3.6), Н. Кондратенко (ВБ 2.5), Є. Степанов (ВБ 5.6), В. Силантьєва (ВБ 5.4), А. Романченко (ВБ 5.1), Н. Кравченко (ВБ 3.3), С. Форманова (ВБ 4.3), Н. Бігунова (ВБ3.1), О. Матузкова (ВБ2.7), Н. Колесниченко (ВБ3.4), а також д. психол. наук З. Кіреєва (ВБ1.2), канд. наук та/або доценти О. Цокур і Л. Велайде (ВБ1.1), О. Синявська (ВБ4.4), Л. Строченко (ВБ3.2), О. Савастру (ВБ1.4). Академічну та професійну кваліфікацію викладачів, задіяних у реалізації ОНП, підтверджують базова освіта, відповідні наукові ступені та вчені звання, а також публікації за останні 5 років. Так, науковий і навчально-методичний доробок викладачів за цією ОНП свідчить про їхню активність, постійне професійне зростання та фахову дотичність до загальнонаукового філософського теоретичного знання та/або проблематики філологічних наук. Більшість із них мають публікації у виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних SCOPUS та Web of Science, наукові монографії, навчальні посібники та підручники, рекомендовані до друку Вченою радою Університету. ЕГ, проаналізувавши відомості таблиці 3 та всі надані гарантом матеріали, дійшла висновку, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОНП, забезпечує досягнення визначених програмою цілей та ПРН та відповідає чинним Ліцензійним вимогам щодо кадрового складу.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів в ОНУ ім. І. І. Мечникова є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОНП 035 «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, адже регулюються законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказом МОН України від 05.10.2015 № 1005 «Про затвердження Рекомендації щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» та регламентовані внутрішнім університетським Положенням про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП ОНУ ім. І.І. Мечникова, затвердженим Ректором від 27.04.2016 р. Документ є в загальному доступі на офіційному сайті Університету (<https://cutt.ly/Un4uvG2>), де чітко і прозоро викладено загальні положення, умови проведення конкурсу, вимоги до осіб, які обираються на посади НПП (завідувача кафедри, професора, доцента, старшого викладача, викладача, асистента, наукового працівника бібліотеки, завідувача відділом аспірантури і докторантури), порядок оголошення конкурсного відбору, прийняття документів і попереднього розгляду документів конкурсною комісією, процедура проведення конкурсу, укладання трудового договору (контракту), особливі випадки тощо. В Університеті також діє «Положення про призначення на посаду та звільнення з посади декана факультету, підрозділу фахової передвищої освіти ОНУ ім. І. І. Мечникова», яке чомусь не згадали у відомостях про СО. Під час зустрічей з НПП, що забезпечує ОНП 035 «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, ЕГ вдалось одержати підтвердження, що викладачі знайомі зі змістом Положення про конкурсний відбір претендентів на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у ОНУ ім. І. І. Мечникова та процедурою укладання трудових договорів (контрактів) і дотримуються викладених у документі вимог при проходженні за конкурсом на відповідні посади, зокрема в частині проведення відкритої лекції або практичного заняття з обговоренням його форми та змісту на засіданні кафедри, звіту про навчальну, наукову, методичну та виховну роботу, підвищення кваліфікації тощо. Зокрема, проф. Н. Кондратенко повідомила про історію і процедуру конкурсних справ на філологічному факультеті і зауважила, що донині не траплялись випадки, коли на 1 конкурсну посаду було б більше одного претендента.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічі з роботодавцями, які представляли державний і приватний сектори, ЕГ мала можливість пересвідчитись у їхній тісній взаємодії та співпраці з філологічним факультетом та РГФ ОНУ ім. І. І. Мечникова в реалізації освітнього процесу за ОНП 035 «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Так, основними роботодавцями випускників цієї ОНП на регіональному і загальнодержавному рівні є заклади вищої освіти, зокрема Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова; Національний університет «Одеська морська академія», Одеський національний економічний університет, КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», освітній центр «Баварський дім «Одеса». На зустрічі з роботодавцями завідувачі кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки ОНЕУ С. Кіршо, кафедри прикладної лінгвістики НУК ім. Макарова Н. Філіппова, методист науково-методичної лабораторії мовно-літературної освіти КЗВО «ОАНО Одеської обласної ради» Т. Юрченко, директор ОЦ «Баварський дім «Одеса», які повідомили про тісну співпрацю та взаємодію з РГФ ОНУ ім. І. І. Мечникова у частині впровадження та реалізації ОНП 035 «Філологія». Так, здобувачі аспірантури цієї ОНП регулярно проходять педагогічну (асистентську) практику у названих закладах вищої освіти. С. Кіршо навела приклад аспірантки Степанової, яка проходила практику і працює зі студентами-іноземцями в ОНЕУ на кафедрі мовної та психолого-педагогічної підготовки. Стейкхолдери-роботодавці підтвердили інформацію, наведену у відомостях про СО, про їхню систематичну участь у перегляді та обговоренні змісту ОНП на засіданнях кафедр української мови філологічного факультету, кафедр РГФ, зокрема про постійний контакт з колишнім і нинішнім гарантами ОНП – І. Колегаєвою та Т. Ковалевською. Так, роботодавець Т. Юрченко пропонувала збільшити години на педагогічну (асистентську) практику для аспірантів, а М. Дегтяренко рекомендувала включити до ОНП дисципліну «Основи нейролінгвістичного програмування». Начальник відділу міжнародних зв'язків НУ «Одеська морська академія» М. Чеснокова висловлювала пропозиції про посилення в ОНП контенту інтернаціоналізації освітньо-наукової діяльності (ВБ1.3), а також радила запровадити ОК, присвячені підготовці й реалізації проектної роботи (ОК2) та формування компетенцій у роботі з наукометричними базами (ВБ3.2). Наразі теж обговорюється перегляд ОНП, про що говорили роботодавці. Так, усі присутні пропонують за можливості збільшити години для педагогічної (асистентської) практики, акцентувати контент програми в ракурсі практичної підготовки аспірантів тощо. ЕГ вдалось встановити, що критерії, за якими відбувається перегляд робочих програм навчальних дисциплін, формуються в результаті співпраці та зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти третього рівня, зокрема й теперішніми вже випускниками ОНП (О. Бойко, Т. Варбанець) та роботодавцями.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Членам ЕГ під час зустрічей із НПП, роботодавцями та здобувачами вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти вдалось одержати підтвердження інформації про залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків і експертів галузі. Із представниками роботодавців здебільшого здобувачі взаємодіють під час проходження педагогічної (асистентської) практики. Спираючись на відомості про СО, до категорії професіоналів-практиків і експертів галузі учасники освітнього процесу цієї ОНП зараховують переважно фахівців із ОНУ ім. І. І. Мечникова, які забезпечують обов'язкові і вибіркові ОК. Залучення ж фахівців у галузі із інших ЗВО відбувається, як правило, під час проведення на базі ОНУ науково-практичних конференцій та інших освітньо-організаційних заходів. Так, були проведені Міжнародні конференції – «Сучасні студії з романської та германської філології» у травні 2020 р., «Міжнародні наукові читання пам'яті члена-кореспондента НАН України Ю. О. Карпенка» у вересні

2019 р., «Мова в різних лінгвокультурних просторах» у квітні 2018 р. тощо). Гарант також повідомила про конференцію «Українська ментальність: діалог світів», організаторами якої були філологічний факультет ОНУ і Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. Проте, ЕГ засвідчила недостатнє залучення власне до аудиторних занять фахівців у галузі та професіоналів-практиків. За час функціонування ОНП, згідно з відомостями про СО та інформацією, одержаною під час зустрічей, було проведено відкриту лекцію доцента КНЛУ М. Шведової з проблематики корпусної лінгвістики, яку прослухали аспіранти.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток НПП, залучених до реалізації ОНП 035 «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНУ ім. І. І. Мечникова регулюються законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постановою Кабінету міністрів України №800, від 21.08.2019 р. про «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», Статутом Університету та внутрішнім «Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників в ОНУ ім. І. І. Мечникова», затвердженим Наказом Ректора №167-02 від 12.11.2020 р. та введеним у дію 01.12.2020 р. (<https://cutt.ly/8n4iXtw>), де розроблені загальні положення, форми, види та організація підвищення кваліфікації, періодичність, обсяг і зміст підвищення кваліфікації, а також визнання результатів різних видів стажувань. Професійний розвиток викладачів також регламентовано «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ОНУ ім. І. І. Мечникова». Відповідно до відомостей про СО і інформації, одержаної під час зустрічей з адміністративним персоналом і НПП, «викладачі обов'язково проходять підвищення кваліфікації та стажування не рідше 1 разу на 5 років. Обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації встановлюється в годинах та/або кредитах і здійснюється згідно з планом підвищення кваліфікації ОНУ на навчальний рік, що формується, затверджується і виконується відповідно до Положення». Аналіз Таблиці №2 у відомостях про СО засвідчив, що весь склад НПП за цією ОНП активно реалізує своє право і використовує можливості академічної свободи і мобільності шляхом підвищення кваліфікації у українських і закордонних ЗВО (Т. Ковалевська в ОНАХТ у 2018 р.; Н. Малюгіна в ОНАХТ у 2018 р.; І. Колегаєва в НУ «Одеська морська академія» у 2018 р.; О. Карпенко в НУ «Одеська юридична академія» в 2017 р.; Н. Кондратенко в ПНПУ імені К. Д. Ушинського в 2016 р.; Є. Степанов у Болонському університеті в 2018 р.; Н. Бігунова в Київському університеті ім. Шевченка в 2019 р., Ю. Помогайбо у Віденському університеті в 2016 р.; А. Романченко в Оломоуцькому університеті в 2020 р. та ін.). ЕГ були надані всі документи (сертифікати, атестати, довідки тощо) про стажування викладачів за останні п'ять років, які забезпечують викладання обов'язкових і вибіркових ОК за ОНП 035 «Філологія». Щоправда, виникли питання щодо невідповідності поданих у відомостях про СО (стор.13 стажування в 2018 р. в Румунії) та копій сертифікатів про стажування в КДПУ в 2019 р проф. О. Цокур. Відповідне підтвердження участі НПП у програмах академічної мобільності як в Україні, так і за кордоном ЕГ одержала під час зустрічі з представниками структурних підрозділів і адміністративним персоналом, зокрема з керівницею Інституту міжнародної освіти Н. Крючковою, яка зауважила, що відділ усіляко сприяє академічній мобільності НПП та координує відповідну роботу.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Адміністрація ОНУ ім. І. І. Мечникова підтримує і стимулює розвиток викладацької майстерності НПП, згідно з «Положенням про матеріальне заохочення співробітників ОНУ ім. І. І. Мечникова», розміщеного на стор. 45–48 Колективного договору ОНУ ім. І. І. Мечникова 2017–2020 рр. (<https://cutt.ly/Xn4i6sy>), у якому сформульовано загальні положення, види матеріального заохочення, порядок встановлення надбавок до посадових окладів співробітникам Університету, порядок преміювання, порядок надання матеріальної допомоги тощо. Надбавки до окладу співробітникам також можуть бути передбачені умовами контракту на підставі п.5.12 Статуту Університету (<https://cutt.ly/on4orYu>). Згідно з відомостями про СО, матеріальне заохочення практикується з метою «підвищення наукової і творчої активності працівників, уможливлення їхньої участі в зарубіжних конференціях, проєктах, програмах, центрах». Нематеріальне заохочення викладацької майстерності відзначається ОНУ імені І. І. Мечникова відбувається за досягнення в науковій, педагогічній, громадській діяльності викладачів. Під час зустрічі з адміністрацією і науково-педагогічним персоналом ЕГ вдалось встановити факти про практику преміювання викладачів за публікації у виданнях, які індексуються в наукометричних базах Scopus і Web of Science тощо. Про практику такої підтримки і стимулювання зазначала гарант ОНП, проф. Т. Ковалевська.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Функціонування Одеської наукової (лінгвістичної) школи, потужний високопрофесійний кадровий склад, який забезпечує викладання обов'язкових і вибіркових ОК за ОНП 035 «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. В Університеті діє чіткий алгоритм взаємодії керівництва ЗВО зі НПП, а також функціонує доступна, прозора й чітка для всіх учасників освітнього процесу нормативно-правова база, що регулює процедури конкурсного добору науково-педагогічних і педагогічних працівників в ОНУ ім. І. І. Мечникова. Залучення роботодавців до

активної співпраці шляхом їхньої участі в позааудиторній формі освітнього процесу та врахування думки щодо динаміки та перегляду ОНП 035 «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: 1) наявність у відомостях про СО окремих розбіжностей з документацією, зокрема з сертифікатами НПП про результати стажувань і підвищення кваліфікації; 2) слабка, майже відсутня, практика залучення до аудиторної роботи фахівців у галузі та професіоналів-практиків, які не працюють в ОНУ ім. І. І. Мечникова і не забезпечують обов'язкові і вибіркові ОК за ОНП 035 «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Рекомендації: 1) уважно ставитись до інформації, яка подається у звітах; 2) активізувати залучення до аудиторної роботи позаштатних фахівців у галузі та професіоналів-практиків як із України, так і з-за кордону.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Людські ресурси, що забезпечують викладання обов'язкових і вибіркових ОК ОНП 035 «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, у частині відповідності академічній та / або професійної кваліфікації викладачів у галузі фахових дисциплін повністю корелюють з базовими принципами культури якості вищої освіти. Співпраця зі стейкхолдерами-роботодавцями з державного і приватного секторів також відповідає сучасним вимогам до освітньо-наукового процесу в ЗВО, зокрема до підготовки докторів філософії. ЕГ засвідчує належний рівень інституційної підтримки підвищення кваліфікації викладачів, академічності мобільності НПП, що забезпечують цю ОНП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ встановила, що рівень матеріально-технічної бази ЗВО в рамках реалізації ОНП 035 «Філологія» достатній. У процесі акредитаційного візиту Гарантом було надано відеоматеріали інфраструктури навчальних аудиторій, власних бібліотечних фондів, комп'ютерного і лінгафонного класів, кабінету мистецтвознавства та педагогічної майстерності, лабораторії експериментальної фонетики, використання яких було підтверджено здобувачами 1–4 курсів цієї ОНП під час онлайн-зустрічі. За додатковим запитом Гарант надала доступ до відеоматеріалу щодо загальної інфраструктури ЗВО з обмеженим доступом користувачів. Також Гарантом був наданий доступ до відеоматеріалів, які стосуються Наукової бібліотеки ОНУ ім. І. І. Мечникова. Під час зустрічі з директором Наукової бібліотеки ЕГ вдалося підтвердити інформацію подану у відомостях та на веб-сайті (<https://cutt.ly/Xn4pWRD>): наявність у достатній кількості навчального матеріалу, наявність у фізичному та електронному доступі наукового матеріалу (в 2019–2020 р. отримано електронні бази. Безкоштовно: WEB of Science; Scopus. Придбано: EBSCO PUBLISHING, Іст В'ю Паблікейшиз; Ліга – Закон Еліт; Ліга – Закон Преміум; Електронна база даних навчальних видань ВД «Центр учбової літератури»), що забезпечує досягнення визначених ОНП цілей та ПРН. За словами директора наукової бібліотеки здобувачі можуть звернутися до бібліотеки за консультацією та, зокрема, для визначення УДК публікації, що було підтверджено під час розмови зі здобувачами. Так як у наданих відеоматеріалах ЗВО не містилося інформації, що стосуються місць проведення дозвілля та спорту, медичних пунктів, їдальні, буфету, точок ксерокопіювання, якими можуть користуватися здобувачі, ЕГ не змогла наочно ознайомитися з вищезгаданою інформацією, окрім як зі слів здобувачів та керівництва, фотозвітом на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/4n4pPvZ>). Відсутність такої відеоінформації не впливає на забезпечення досягнення визначених ОНП цілей та ПРН. Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами також було встановлено можливість відпочинку та оздоровлення на базі відпочинку «Чорноморка», що належить ЗВО. ЕГ може відмітити достатній рівень задоволеності здобувачами матеріально-технічною базою ЗВО.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час спілкування з керівником та менеджментом ЗВО, академічним персоналом ЗВО, НПП, здобувачами ОНП 035 «Філологія» ЕГ було підтверджено забезпечення вільного безоплатного доступу НПП та здобувачів третього рівня вищої освіти до фонду Наукової бібліотеки ЗВО, власних бібліотечних фондів, мережі Інтернет, навчально-наукових лабораторій та центрів дозвілля. Також зі слів здобувачів та їхніх наукових керівників перевірка наукових робіт на спеціалізованому сервісі Unicheck є безкоштовною. Також у ході розмови з академічним персоналом, здобувачами та директором Наукової бібліотеки було встановлено можливість безоплатної публікації статей здобувачів-аспірантів у Віснику ОНУ.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Провівши низку зустрічей зі здобувачами 1–4 курсів, головою профкому студентів та аспірантів експертна група може зробити висновок, що освітнє середовище ОНУ ім. І. І. Мечникова цілком безпечно для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, адже забезпечується можливістю звернутися в разі потреби до Профспілкового комітету студентів та аспірантів (<https://goo.su/57uf>), у разі складних ситуацій у навчальному процесі чи ж в особистому житті – до Психологічної служби ОНУ ім. І. І. Мечникова (<https://goo.su/57ug>), у зв'язку із виникненням проблем зі здоров'ям – до медичних пунктів чи студентської поліклініки; також можна написати на електронну пошту Скриньки довіри (dovira@onu.edu.ua) або зателефонувати й анонімно повідомити про проблеми, що виникли в ході освітнього процесу. Зі слів голови профкому студентів та аспірантів Є. Юраш на його практиці зустрічалися випадки звернення здобувачів, які вдавалося врегулювати на неформальному етапі вирішення конфліктів шляхом бесід та спілкування, але зазначені приклади не стосувалися ОНП 035 «Філологія». Також було встановлено, що в «докарантинних» умовах до березня 2020 р. здобувачі і викладачі мали можливість оздоровитися на базі відпочинку «Чорноморка», що належить ЗВО. У ЗВО також наявні Стратегічні пріоритети розвитку ОНУ на 2020–2025 рр., у яких зазначено стратегічну мету ЗВО – створення привабливого людиноцентричного освітнього і наукового середовища (<https://cutt.ly/mn4p77Z>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час зустрічей ЕГ зі здобувачами третього рівня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» було встановлено, що інформаційну обізнаність вони отримують перш за все від наукових керівників через особистісне спілкування та звернення, від НПП відповідних кафедр, а також від керівництва відділу аспірантури, яке щорічно організовує інформативну та настановчу зустрічі для здобувачів 1 курсу. Також інформація щодо науково-навчального процесу міститься на веб-сторінках факультетів, що відповідають за проведення навчання та науково-дослідницької діяльності здобувачів даного ОНП (<https://cutt.ly/mn4aaza>). Варто зауважити, що відповідна інформація більшою мірою висвітлена на веб-сторінці факультету романо-германської філології, ніж на веб-сторінці філологічного факультету. Директор наукової бібліотеки засвідчила, що здобувачі мають можливість звернутися за консультацією бібліотеки, що підтверджено наявністю онлайн-довідкової служби (<https://cutt.ly/dn4aj5k>), зокрема, для визначення УДК публікації (bibik@onu.edu.ua). Голова Профспілкового комітету студентів та аспірантів підтвердив практику надання соціальної підтримки аспірантам, такі випадки фіксувалися, але не на даній ОНП (<https://cutt.ly/5n4asy0>). У ЗВО функціонує Психологічна служба університету (<https://cutt.ly/In4anAo>) та Скринька довіри (dovira@onu.edu.ua). Здобувачі засвідчили своє активне використання соціальних сторінок факультетів, що забезпечують реалізацію ОНП 035 «Філологія» у мережах Telegram, Facebook та Viber. Під час зустрічі ЕГ з'ясувала недостатню проінформованість здобувачів щодо стипендій, грантів, олімпіад, літніх шкіл та конференцій, хоча ця інформація розміщена на сторінці «Додаткові можливості» (<https://goo.su/57Uk>), відсутність знань про існування сторінок факультетів у мережі Instagram, недостатнє та несистематичне опитування здобувачів.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Згідно Статуту ОНУ п.п. 2.2 одним із принципів діяльності закладу є забезпечення доступу до ОНП особам з особливими фізичними потребами. У корпусі на Французькому бульварі, де проходять заняття за цією ОНП, є два ліфти. Під час ознайомлення ЕГ з матеріально-технічною базою ЗВО було з'ясовано, що у ЗВО відсутні пандуси. Однак, у ході зустрічі з керівництвом та менеджментом ОНУ ім. І. І. Мечникова було з'ясовано, що такий план встановлення та впровадження в дію пандусів розробляється і буде втілений до кінця 2021 року за словами проректорів з науково-педагогічної роботи – О. Запорожченко та М. Ніколаєвої. Також у Стратегічних пріоритетах розвитку ОНУ на 2020–2025 роки зазначено «інклюзію – адаптацію інфраструктури для людей з особливими потребами» (<https://cutt.ly/cvRORkR>). У ході зустрічі з Головою профспілки студентів та аспірантів ЕГ отримала інформацію про ймовірність створення добровольчої групи серед числа студентів та аспірантів для супроводу осіб з особливими освітніми потребами, на цій ОНП така практика наразі не застосовувалася через відсутність потреби. На ОНП 035 «Філологія» навчається здобувачка 1 курсу Ю. Швець, яка має особливі потреби через обмеженість руху. За словами здобувачки, Гаранта та НПП, ЕГ з'ясувала, що всі викладачі, які читають дисципліни на цій ОНП, максимально враховують особливі потреби здобувачки під час лекційних і практичних занять (усі заняття

проводяться на першому поверсі корпусу для максимальної зручності пересування здобувачки), а також у процесі міжособистісного спілкування.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Фокус-групи зі здобувачами з 1 по 4 курси за спеціальністю 035 «Філологія», з НПП, науковими керівниками та представниками самоврядування та профспілок допомогли пересвідчитися в обізнаності ряду положень та регламентуючих документів ЗВО щодо конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо). Процедура вирішення конфліктних ситуацій регламентується Положенням про політику та порядок урегулювання конфліктних ситуацій в ОНУ імені І. І. Мечникова, яке розміщено у вільному доступі на веб-сторінці (<https://cutt.ly/Xn4aVyW>); Антикорупційною програмою ОНУ імені І. І. Мечникова (<https://cutt.ly/on4aMAZ>) та Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі ОНУ імені І. І. Мечникова (зокрема п.3.37). Політика та порядок процедури чітко прописані, регламентують покроковість проведення даної процедури та можливість вирішення конфліктних ситуацій двома способами: неформальним або формальним, ознайомлюють обидві сторони з відповідними термінами та діями, які можуть бути розцінені як конфліктні / дискримінаційні, відповідають усім законодавчим нормам України та зрозумілі для обидвох сторін навчального та наукового процесу, що вдалося з'ясувати під час онлайн-зустрічей у фокус-групах. На цій ОНП таких практик не зустрічалося.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Позитивні практики: 1) здобувачі відзначають можливість безперервного контакту з науковими керівниками та «родинної» атмосфери в колективі. 2) робота Наукової бібліотеки ОНУ імені І. І. Мечникова, наявність потужної оцифрованої наукової бази та безперешкодний доступ здобувачів ОНП 035 «Філологія» до неї.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: 1) здобувачі не володіють інформацією щодо проведення олімпіад, літніх шкіл та конференцій, отримання стипендій та грантів; 2) Відділ аспірантури має слабкий зв'язок зі здобувачами 2–3 курсів; 3) відсутність пандусів для осіб з особливими потребами; 4) опитування здобувачів поки не носить системного характеру. Рекомендації: 1) забезпечити інформування здобувачів третього рівня вищої освіти щодо проведення олімпіад, літніх шкіл та конференцій, отримання стипендій та грантів; 2) посилити зв'язок між керівництвом Відділу аспірантури та здобувачами 2–3 курсів; 3) приділити увагу забезпеченню комфортного освітнього середовища для осіб з особливими освітніми потребами: встановлення пандусів (стаціонарних / змінних / відкидних); 4) організувати систематичне та постійне опитування аспірантів щодо забезпечення якості освіти та їхнього задоволення забезпеченням освітнього та наукового процесу.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Проаналізувавши всі отримані відомості, відеоматеріали та свідчення здобувачів третього рівня вищої освіти та НПП, порівнявши їх зі словами керівництва та менеджменту ЗВО, ЕГ дійшла висновку, що матеріально-технічна база, її стан та доступність відповідає вимогам у сфері надання якісних освітніх послуг. Освітнє середовище є безпечним і дозволяє якісно готувати здобувачів за ОНП 035 «Філологія». Інформаційне забезпечення здійснюється на належному та достатньому з точки зору здобувачів рівні. Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій прописані та чітко регламентовані відповідними положеннями. Конфліктних ситуацій на цій ОНП не виявлено. ЕГ рекомендує врахувати згадані пропозиції, які не вважає суттєвими та такими, що перешкоджають якісному та відповідному до вимог освітньо-науковому процесу.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ОНП затверджена Вченою радою університету в квітні 2016 року. У групу розробників увійшли докори філол. наук, проф. Т. Ковалевська, І. Колегаєва, Є. Черноіваненко. Перегляд ОНП відбувся у 2019 році. Нова редакція затверджена у червні 2020 року. До складу проектної групи долучено аспірантку. Опитування здобувачів проводилось у 2020 і 2021 році. Останнє опитування засвідчує кращі результати за всіма показниками, що свідчить про роботу, яка ведеться. Адміністрація заповнила, що моніторинг ОНП здійснюватиметься частіше «з метою підтвердження її актуальності з урахуванням світових тенденцій розвитку відповідної галузі знань і затребуваності фахівців на ринку праці; визначення сильних і слабких сторін реалізації освітньої програми та освітньої діяльності за цієї програмою...» (<https://cutt.ly/Mn1UGMa>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

На сторінці Центру забезпечення якості освіти розміщено аналітичний звіт про опитування здобувачів вищої освіти 1–3 рівнів освіти всіх ОП (<https://cutt.ly/LmgPl3K>). Отже, є підстави висновувати про започатковане опитування здобувачів, що також було підтверджено під час зустрічі з фокус-групами. Разом із тим, факт, що до опитування долучилась незначна кількість здобувачів, лише підтверджує думку, що систематична робота в цьому напрямку розпочалась лише у 2020 році. ЕГ радить звернути увагу на побажання здобувачів, висловлені у 2021 році, оскільки деякі із них засвідчують порушення освітнього процесу: «Щодо реалізації дисциплін на вибір, які в більшій мірі або не дають ніякого матеріалу до вивчення, або просто не проводяться» (<https://cutt.ly/jmgArqx>). Також здобувачі фіксують повторення контенту навчального матеріалу дисциплін магістерського та аспірантського рівнів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час організаційної зустрічі з гарантом було з'ясовано, що роботодавці були долучені до перегляду ОНП в грудні 2019 року. Зі слів роботодавців, основний фокус уваги був сконцентрований на переліку вибіркового освітніх компонентів. Так, на засіданні кафедри роботодавці наполягали на комунікативній орієнтованості ОК, практичній орієнтованості контенту дисциплін, уведенні ОК «Основи нейролінгвістичного програмування». Рецензії стейкхолдерів носять схвальний характер. Лише канд. філол. наук, начальник відділу міжнародних зв'язків Національного університету «Одеська морська академія» М. Чеснокова зазначила: «Варто відзначити, що розробники програми взяли до уваги мої пропозиції щодо удосконалення технологій забезпечення освітнього процесу та специфіки викладання дисциплін, а також врахували побажання представників ринку праці щодо змістовного наповнення деяких практично орієнтованих дисциплін». Під час зустрічі роботодавці також зауважували, що їхні побажання були враховані групою розробників.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ЗВО діє Асоціація випускників та друзів Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Звернення випускників розташовано на сайті закладу. Двоє випускників 2016 року вступу продовжують співпрацю з науковими керівниками, оскільки готуються до захисту. ЗВО має тривалу історію підготовки кандидатів філол. наук. Гарантом було ініційовано підготовку довідки про Спеціалізовану вчену раду Д 41.051.02. Згідно з інформацією, наведеною в довідці, 20 фахівців після захисту залишилися працювати в ОНУ імені І. І. Мечникова. Решта випускників аспірантури підтримують зв'язок із ЗВО, у чому ЕГ могла пересвідчитися під час відкритої зустрічі, до якої приєдналися Валерія Смаглій та інші випускники.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

На засіданні НМР 25 червня 2020 р. рекомендовані проекти змін до ОП та проекти нових / оновлених програм, серед яких і ОНП 035 «Філологія». Аналітичний звіт, розміщений на сайті, не містить дати проведення опитування і дати аналізу. Разом із тим, Нова редакція ОНП була ініційована проектною групою 8 січня 2020 року, тож не могла містити результатів опитування здобувачів 2020 року. Розробленого проекту 2021 року немає, тож ЕГ спостерігає неузгодженість процедур перегляду ОНП і опитування здобувачів. На організаційній зустрічі гарант відзначила, що в грудні 2019 року проектна група співпрацювала з роботодавцями для удосконалення тексту ОНП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація є первинною. Ректор під час фінальної зустрічі запевнив, що поради й рекомендації, спрямовані на розвиток ОНП, будуть враховані.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЗВО розроблена низка документів, які регулюють внутрішнє забезпечення якості: «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості...» (2018), «Положення про моніторинг якості вищої освіти...» (2020), «Положення про організацію і проведення опитування здобувачів вищої освіти...» (2020), «Політика забезпечення якості вищої освіти...» (2020). Варто відзначити, що всі документи належним чином структуровані, мають описані складові системи внутрішнього забезпечення якості, функції учасників освітнього процесу в цій системі, а також індикатори реалізації. Оскільки до внутрішньої системи якості долучені всі учасники освітнього процесу, тож це стало предметом обговорення під час зустрічі з усіма фокус-групами. Варто відзначити, що адміністрація ЗВО, гарант ОНП, НПП, керівник Центру забезпечення якості засвідчили обізнаність з нормативними документами, і з процедурами започаткованими у ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Виразних сильних сторін чи позитивних практик у контексті 8 критерію немає. Але уважний аналіз фактів, почутих під час спілкування з фокус-групами, документів, дає підстави стверджувати, що процедури, виписані в нормативних документах, поступово впроваджуються в діяльність ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: 1) відсутність узгоджених у часі процедур опитування здобувачів і перегляду ОНП; 2) до переліку питань, що виносяться на обговорення зі здобувачами, додати цілі ОНП, ПРН. Рекомендації: 1) проводити опитування здобувачів перед затвердженням нової редакції ОНП; 2) врахувати побажання здобувачів, висловлені під час анкетування у 2020 і 2021 роках; 3) мотивувати здобувачів долучатися до опитування; 4) розширити коло питань для обговорення з роботодавцями.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Однією із цілей системи внутрішнього забезпечення якості ОНУ імені І.І.Мечникова є «забезпечення розуміння, врахування та узгодження потреб (цілей, вимог та очікувань) щодо надання освітніх послуг усіх зацікавлених сторін». Для реалізації цієї та інших цілей заклад розробив низку процедур та заходів, яких послідовно дотримується останні два навчальних роки. ЗВО залучає до обговорення ОНП роботодавців, проводить опитування здобувачів, тож є підстави твердити про загальну відповідність 8 критерію.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ під час онлайн-зустрічей з відповідними фокус-групами (здобувачів, наукових керівників, науково-педагогічних працівників) з'ясувала, що правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього та наукового процесу є чіткими та зрозумілими для них, доступними та дотримуються під час реалізації програми. Права та обов'язків учасників освітнього процесу в ОНУ регулюються та регламентуються Статутом університету, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу, діючими положеннями про організацію освітнього процесу, Антикорупційною програмою. Вся загальна інформація у вільному доступі розміщена на сайті ЗВО на сторінці «Про ОНУ – Офіційні документи» (<https://cutt.ly/Bn4fsDA>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОНП «Філологія» розміщено на офіційному сайті за покликанням (<https://cutt.ly/nn4fj7C>) з метою ознайомлення зацікавлених сторін та внесення ними зауважень та пропозицій. Також у цьому розділі розміщені відгуки стейкхолдерів та рецензії на дану ОНП. ЕГ вдалося виявити, що чіткої схеми та процедури подачі пропозицій на ОНП «Філологія» немає, стейкхолдери звертаються до Гаранта в індивідуальному порядку та приватних бесідах. У ході бесіди з Гарантом, здобувачами, роботодавцями та академічною спільнотою ЕГ виявила, що ЗВО забезпечує вчасне висвітлення проекту ОНП на сайті університету.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЕГ встановлено своєчасне розміщення на сайті ЗВО інформації про ОНП, включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти. Інформація точна та достовірна. Вся необхідна інформація подана як на загальній сторінці ЗВО у рубриці «Офіційні документи» (<https://cutt.ly/kn4MBUa>), так і рубриках Філологічного факультету (<https://cutt.ly/7n4M1FB>) та Факультету романо-германської філології (<https://cutt.ly/1n4M3Xs>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Реалізація ОНП у контексті 9 критерію відбувається в межах чинних документів ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони: 1) хоча офіційна веб-сторінка ОНУ достатньо інформативна, проте реалізувати можливість онлайн обговорення ОНП немає. Рекомендації: 1) чітко визначити порядок внесення пропозицій стейкхолдерів щодо покращення якості ОНП і представити його на сайті, зробити обговорення та перегляд програми за допомогою онлайн технологій.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ з'ясувала, що ЗВО притримується правил прозорості та публічності висвітлення інформації. Практично всі процедури врегульовані та регламентовані, окрім процедури внесення пропозицій щодо покращення якості освітнього процесу. Експертна група вважає за необхідне врахувати надані рекомендації, тому рівень відповідності Критерію – В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Контент ОНП 035 «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в ОНУ ім. І. І. Мечникова відзначається оригінальністю та актуальністю для академічного простору України. Зміст ОНП відповідає традиційним і новітнім ракурсам Одеської наукової (філологічної) школи, а в аспекті лінгвістичному – кільком науковим школам (нейролінгвістики – проф. Т. Ковалевська, когнітивної ономастики – проф. О. Карпенко, теорії комунікативної лінгвістики – проф. І. Колегаєва). На зустрічах зі здобувачами ЕГ пересвідчилась, що, на їхню думку, ОК ОНП повністю задовольняють їхні дослідницькі інтереси, пов'язані як з дисертаційними дослідженнями, так і з подальшою викладацькою діяльністю. Так, відповідність змісту ОНП науковим інтересам здобувачів підтверджують такі приклади: для І. Локоти – ВБ4.1, ВБ5.2, ВБ5.3, для Н. Алексєєвої – ВБ2.4, ВБ3.1, для Ю. Швець – ВБ4.2, ВБ4.4, для Д. Бубнова – ВБ2.1, ВБ2.5, ВБ4.6; для І. Сиваченко – ВБ2.3, ВБ4.6, для І. Репушевської – ВБ4.5, ВБ5.4 тощо. Натомість ЕГ звернула увагу гарант та викладачів ОНП на те, що блок лінгвістичних дисциплін значно переважає над літературознавчим і перекладознавчим. У свою чергу гарант пояснила, що традиційно дисертаційні дослідження саме мовознавчої проблематики мали перевагу в ОНУ ім. І. І. Мечникова, що було враховано під час складання ОНП. Обов'язкові ОК1, ОК5, ОК 6 стосуються загальнонаукових, філософських концепцій і теорій, теоретико-методологічних аспектів філологічного знання. Позитивно здобувачі оцінюють і наявність в ОНП таких обов'язкових дисциплін, як ОК2 (формування компетенцій у проєктній діяльності), ОК3, ОК4 (оволодіння навичками академічного письма іноземною мовою та прикладними комунікаційними технологіями наукового дискурсу). Корисними для аспірантів є також такі вибіркові дисципліни, як ВБ1.3 «Інтернаціоналізація освітньо-наукової діяльності», ВБ3.2 «Вітчизняні та міжнародні наукометричні бази», що розширюють горизонти дослідницької і викладацької діяльності здобувача; ВБ4.3 «Основи лінгвоконфліктології», ВБ5.5 «Комунікативна лінгвістика крізь призму гештальт-теорії», ВБ2.7 «Лінгвокультура і переклад в сучасному парадигмальному просторі» та ін., що спряють одержанню знань і формуванню вмінь ефективної усної та писемної комунікації іноземною мовою тощо. Загалом чинна редакція ОНП 2020 р., яка містить 23 кредити, з-поміж яких 15 кредитів вибіркових ОК, відповідає науковим інтересам здобувачів ОНП 035 «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в ОНУ ім. І. І. Мечникова та проблематиці їхніх дисертаційних досліджень. Контент ОНП дозволить здобувачам здобути необхідні для сучасного ринку праці (у науковій та педагогічній (викладацькій) сферах) компетенції (знання, вміння й навички), адже складається з освітніх компонентів, які гармонійно пов'язані між собою та передбачають як теоретичну, так і практичну, прикладну фахову підготовку зі спеціальності 035 «Філологія».

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

ЕГ детально ознайомила із матеріалами в довідці про СО та зі зведеною інформацією про НПП (таблиця 2), які забезпечують освітній процес на ОНП 035 «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в ОНУ ім. І.І. Мечникова. Гарант ОНП додатково надала порівняльну таблицю, за якою експерти проаналізували відповідність наукових інтересів (публікацій за останні 5 років) керівників проблематиці дисертаційних досліджень і дослідницьких зацікавлень аспірантів. У відомостях про СО наводиться інформація про кореляцію тем дисертацій аспірантів з проблематикою науково-дослідних тем профільних кафедр, що було підтверджено під час зустрічей з гарантом, НПП і здобувачами цієї ОНП. З таблиці відповідності, у свою чергу, можна навести такі приклади дотичності наукових інтересів і публікацій керівників до дисертаційних тем аспірантів: проф. Є. Степанова і здобувача Е. Михайленко-Зото (лінгвокультурна специфіка російської паронімії); доц. Г. Яроцької і аспірантки С. Степанової (соціальний статус в лінгвокультурологічному висвітленні); проф. Н. Кондратенко і здобувачів О. Бойко (інтертекстуальність художнього дискурсу), Є. Першина (комунікативні стратегії текстотворення); М. Малишевої (лінгвопрагматика мережевого дискурсу); проф. Т. Ковалевської і аспіранта І. Локоти (психолінгвістичний аспект мовленнєвих девіацій); проф. Н. Малютіної і аспірантки К. Романової (художньо-естетичні властивості казок); доц. Н. Григорян і аспірантів Д. Бубнова (мовленнева білінгвальна поведінка), І. Сиваченко (просодичні особливості мовлення); доц. М. Пащенко і аспіранта М. Бурко (образ автора, постмодерністський дискурс); проф. І. Морозової і здобувачів І. Репушевської (мовленнєвий портрет в англomовному дискурсі), Т.-Є. Цапенко (вербальні особливості американського дитячого мовлення); проф. Н. Бігунової і аспірантки Ю. Деде ((не)вербальні засоби стратегії імітації в англomовному художньому дискурсі); проф. Н. Кравченко і аспірантів А. Брикульської (інтонаційна організація англomовної сакральної лексики), С. Шевченко (усна англomовна проповідь у художньому кінодискурсі); проф. О. Карпенко і аспірантки Н. Алексєєвої (англomовні гіпоніми в мові і мовленні) та ін. Таким чином, наукова діяльність аспірантів ОНП 035 «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в ОНУ ім.І.І. Мечникова повністю відповідає напряміві досліджень їхніх наукових керівників.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Як результат тривалої системної наукової діяльності Вчена рада ОНУ 25 червня 2019 року прийняла рішення про створення Одеської школи сугестивної лінгвістики при філологічному факультеті (витяг із протоколу № 10).

Існування наукової школи зумовлює гуртування навколо себе науковців із різних регіонів України. Тож не дивно, що науковці філологічного факультету упродовж 2018–2019 років організували (виступили співорганізаторами) та провели значку низку заходів міжнародного («Мова в різних лінгвокультурних просторах», «Поляки в Одесі та українському Причорномор'ї. Історія – спадщина – співіснування в мультикультурному середовищі міста», «Żywioły. Motyw wody w literaturze, kulturze i sztuce», «Гуманітарний простір міста та регіону», «Нова лінгвістична парадигма: теоретичні і прикладні аспекти»), всеукраїнського (Наукові читання, присвячені пам'яті доктора філологічних наук, професора Нонни Михайлівни Шляхової, «Антропоцентрична скерованість сучасної наукової лінгвістичної парадигми», «Орбіти художнього слова») та регіонального (Відкритий науково-методичний семінар кафедри російської мови «Русский язык в полилингвокультурном пространстве», II науковий семінар «Сучасні шляхи літературознавчого відкриття сенсів художнього твору») рівнів (<https://cutt.ly/Xn419AL>). На факультеті РГФ у 2019 р. було проведено 3-ю Міжнародну франкофонну конференцію «Мови науки та практики» за підтримки посольства Франції в Україні та Університетської Агенції Франкофонії. Завідувачі кафедр, наукові керівники відзначили наскільки для них важливо забезпечити в ОНУ можливість для здобувачів апробувати положення дисертацій. Тим більше, коли є можливість відразу забезпечити зворотній зв'язок. Здобувачі позитивно оцінили забезпечення закладом можливостей для апробації результатів наукових досліджень. Результати досліджень здобувачі можуть опублікувати у 4 виданнях, із яких 3 включені до видань категорії «Б»: «Записки з українського мовознавства» (О. Бойко, І. Локота, М. Кулібаба), «Мова» (Е. Михайленко-Зото, І. Репушевська, Д. Романюк), «Записки з романо-германської філології» (Д. Бубнов, Ю. Жук, К. Бондар, Р. Усенко), а також у виданні «Вісник Одеського національного університету». Серії «Філологія. Лінгвістика» (М. Малишева), «Філологія. Літературознавство» (безоплатне видання).

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

На сайті ЗВО є сторінка Відділу міжнародного наукового співробітництва, де здобувачі можуть дізнатися про чинні академічні наукові проєкти (<https://cutt.ly/pn2gzLC>). ОНУ імені І. І. Мечникова є членом 11 міжнародних організацій (<https://cutt.ly/kn2gETf>), а також співпрацює з 319-ма національними організаціями культури, мови та історії (<https://cutt.ly/Pn2g65F>). Також ОНУ співпрацює з іноземними установами освіти і науки Австралії, Австрії, Азербайджану, Бельгії, Білорусі, Болгарії, Великобританії та інших держав. Весь перелік розміщено за покликанням: <https://cutt.ly/4n2hnYc>. На запит ЕГ заклад надав сканкопії окремих угод, зокрема з Університетом в Білостоці, Жешовським університетом, Договір із Сілезьким університетом, Великотирнівським університетом імені святих Кирила і Мефодія, Університетом ім. Константина Преславського в Шумені тощо. Виразних практик долучення здобувачів до міжнародної наукової спільноти немає, але аналіз публікацій здобувачів дає право стверджувати, що аспіранти не ігнорують міжнародних видань для публікацій: О. Mykhaylenko-Zoto – International independent scientific journal. Kraków; О. Mykhaylenko-Zoto – Annali d'Italia : scientific journal. Florence; С. Степанова – Русистика и современность. Rzeszow: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego; О. Бойко – Science and Education a New Dimension. Philology.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

ЕГ виявила, що у ЗВО існує практика долучення наукових керівників аспірантів до науково-дослідних тем кафедр. Д. філол. н., проф. Т. Ковалевська є керівником НДТ «Дослідження дискурсивної специфіки комунікативного впливу», фундатором Одеської школи сутєсивної лінгвістики, головним редактором фахового збірника наукових праць категорії Б «Записки з українського мовознавства», колективної монографії «Одеська лінгвістична школа». Д. філол. н. С. Форманова є керівником НДТ «Дослідження різнорівневих елементів української мови». Д. філол. н., проф. Н. Кондратенко є керівником НДТ «Дослідження тексто-дискурсивних одиниць: теоретико-прикладні аспекти». Д. філол. н., проф. В. Мусій бере активну участь у НДТ «Текст і художній світ твору: аспекти взаємодії; «Художня література у філософсько-естетичному вимірі». Д. філол. н., проф. І. Колегаєва є керівником НДТ «Системно-структурні і дискурсивно-когнітивні дослідження англомовної картини світу». Результати їхніх досліджень регулярно публікуються у фахових і закордонних виданнях. ЕГ з'ясувала, що тематики науково-дослідних тем є дотичними до наукових досліджень здобувачів. Також за додатковим запитом Гарантом надано підтвердження участі в різних конференціях з висвітленням доповіді та опублікуванням тез.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

ЗВО керується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу ОНУ імені І. І. Мечникова, який знаходиться у вільному доступі на веб-сторінці ЗВО (<https://cutt.ly/un4oHKX>), Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ імені І. І. Мечникова (<https://goo.su/57zT>), Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі ОНУ імені І. І. Мечникова (п. 3.38) (<https://goo.su/57Zt>). Під час спілкування у

фокус-групах було встановлено обізнаність здобувачів щодо існування такого документу, та, за словами, здобувачів, всі вони ознайомлені з даним Кодексом. Однак, ЕГ зафіксувала, що жоден зі здобувачів не підписував Декларацію про дотримання академічної доброчесності, хоча її бланк розміщений за тим же покликанням. ЕГ рекомендує ввести практику підписання Декларацій. У ході спілкування зі здобувачами ЕГ виявила, що академічний персонал неодноразово наголошує на правилах дотримання академічної доброчесності, також відбуваються щорічні зустрічі керівництва Відділу аспірантури і докторантури зі здобувачами 1 курсу для роз'яснювальних та настановчих бесід, у тому числі й з приводу академічної доброчесності. ЕГ рекомендує організовувати такі зустрічі частіше, адже написання роботи триває 4 роки, здобувачі систематично публікуються в різноманітних виданнях. ЕГ встановила, що у ЗВО практикується регулярна перевірка робіт на відсутність плагіату за допомогою системи в Unicheck (<https://unicheck.com>). За порушення правил академічної доброчесності науковий керівник чи здобувач притягується до відповідальності згідно з вимогами чинного законодавства України, однак таких випадків у ЗВО на ОНП «Філологія» не траплялося. ЕГ відмічає роботу д.ф.н., проф. Є. Степанова, який є головним редактором фахового видання «Мова» і особисто перевіряє кожен подану публікацію в системі «ТХТ» на плагіат. Проф. Є. Степанов зауважив, що на його практиці двічі траплялися «недобросовісні» роботи, яким було відмовлено у публікації.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Сильні сторони: 1) наявність наукових шкіл професорів Т. Ковалевської, О. Карпенко, І. Колегаєвої; 2) систематичне представлення здобутків Одеської лінгвістичної школи щорічним виданням колективної монографії; Позитивні практики: 1) наявність безоплатного видання для публікацій результатів наукового дослідження; 2) особиста відповідальність головного редактора Є. Степанова за перевірку текстів наукових праць на плагіат.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Слабкі сторона: 1) попри наявність укладених угод із ЗВО та міжнародними організаціями, відсутні реальні практики залученості здобувачів до міжнародної наукової спільноти. Рекомендації: 1) залучати здобувачів до міжнародної академічної спільноти.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Відповідність змісту ОНП науковим інтересам здобувачів, зокрема при формуванні вибіркового ОК, підготовка здобувачів як до наукової, так і до викладацької діяльності, наявність наукових шкіл з лінгвістики, з філологічних видання в категорії «Б», кореляція наукових інтересів керівників і здобувачів, формування ставлення до доброчесності як найвищої академічної цінності, свідчить про відповідність реалізації ОНП в контексті 10 критерію.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Вірченко Тетяна Ігорівна

Члени експертної групи

Корольов Ігор Русланович

Фенюк Леся Богданівна